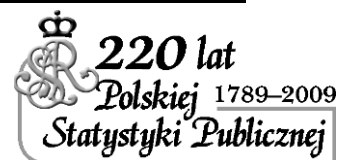

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
Departament Badań Regionalnych i Środowiska

Notatka informacyjna

WYNIKI BADAŃ GUS

Leśnictwo w 2008 r.

Publikacja „Leśnictwo 2009” stanowi kontynuację cyklu corocznych publikacji o stanie zasobów leśnych, zachodzących w nich zmianach oraz rozmiarach i wynikach prowadzonej działalności gospodarczej¹. Zawiera szeroki zakres danych charakteryzujących leśnictwo w 2008 r. na tle lat poprzednich. Dążąc do kompleksowego ujęcia problematyki leśnictwa w dużym stopniu w publikacji uwzględniono dane z administracyjnych systemów informacyjnych, m.in. takich jak inwentaryzacje stanu zasobów leśnych, wyniki Państwowego Monitoringu Środowiska (moduł leśny), system informacyjny Lasów Państwowych (SILP). Ponadto wydawnictwo zawiera porównania międzynarodowe, oparte na standardowych wskaźnikach i ujednoliconych metodologiach, stosowanych w bazach danych, kompendiach i problemowych opracowaniach UNECE/FAO, MCPFE i OECD.

Stan zasobów leśnych

W końcu 2008 r. lasy zajmowały obszar 9,1 mln ha, co stanowiło 29,0% powierzchni kraju. W porównaniu do 2007 r. nastąpił wzrost powierzchni o blisko 18 tys. ha, tj. o 0,2%, co odpowiada poziomowi osiąganemu w ostatnich 5-ciu latach.

Zmiany powierzchni gruntów leśnych w latach 2000-2008

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2004	2005	2006	2007	2008		
						ogółem	2000= 100	w %
OGÓŁEM w tys. ha	9059	9171	9200	9229	9255	9273	102,4	100,0
Lasy	8865	8973	9000	9026	9049	9066	102,3	97,8
Publiczne	7341	7400	7410	7419	7426	7431	101,2	80,2
w tym w zarządzie Lasów Państwowych...	6953	7030	7042	7053	7060	7064	101,6	76,2
Prywatne	1524	1573	1590	1607	1623	1635	107,3	17,6
w tym osób fizycznych	1428	1476	1492	1510	1526	1537	107,7	16,6
Grunty związane z gospodarką leśną	194	198	200	203	206	207	106,2	2,2
LESISTOŚĆ w %	28,4	28,7	28,8	28,9	28,9	29,0	x	x
UDZIAŁ W POWIERZCHNI LĄDOWEJ								
w %	29,8	29,9	30,0	30,1	30,2	30,3	x	x
POWIERZCHNIA LASÓW NA 1 MIESZ-								
KAŃCA w ha	0,232	0,235	0,236	0,237	0,237	0,238	x	x

¹ Publikacja jest dostępna na CD oraz w Internecie – http://www.stat.gov.pl/gus/5840_1540_PLK_HTML.htm

Z ogólnej powierzchni, o którą powiększył się areał lasów, ok. 70% stanowiły lasy własności prywatnej, co wynika z prowadzonych zalesień wykonywanych przez właścicieli w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW 2007–2013) oraz systematycznie prowadzonej aktualizacji ewidencji gruntów, czego wynikiem jest ujawnianie i przeklasyfikowywanie na lasy zalesień z lat wcześniejszych.

Wskaźnik **lesistości** wynosił 29,0% i wzrósł w stosunku do 2007 r. o 0,1 pkt proc., natomiast w porównaniu do 1995 r., tj. do daty wejścia w życie Krajowego Programu Zwiększania Lesistości (KPZL), zwiększył się o 1 pkt proc. Pomimo wzrostu, pozostaje on nadal niższy od zakładanego w KPZL do osiągnięcia docelowo w 2020 r. – 30%.

Według standardów przyjętych dla porównań międzynarodowych² powierzchnia lasów Polski – 9,3 mln ha (łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną), pozwala zaliczyć nasz kraj do grupy państw o największym obszarze lasów w regionie (po Francji – 17,5 mln ha, Niemczech – 11,1 i Ukrainie – 10,5), natomiast wskaźniki: lesistości – 30,3% (liczony do powierzchni lądowej) i lasów na 1 mieszkańca – 0,24 ha, plasują Polskę na jednej z najniższych pozycji. Niższą lesistością charakteryzują się: Ukraina (16,5%), Węgry (21,5%), Rumunia (27,7%) i Francja (28,3%), natomiast mniejsza powierzchnia lasów na 1 mieszkańca przypada w Niemczech (0,13 ha), na Węgrzech (0,20) i Ukrainie (0,21).

W strukturze własnościowej lasów kraju przeważa własność publiczna. Struktura ta na przestrzeni lat nie ulega istotnym zmianom, w ciągu ostatnich 10-ciu lat zaznaczył się jedynie niewielki wzrost własności prywatnej (o 0,9 pkt proc.). W 2008 r. lasy publiczne stanowiły 82,0% (7,4 mln ha) lasów ogółem, w tym w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe (Lasy Państwowe) pozostawało 78,0% obszarów leśnych Polski. Lasy prywatne zajmowały 1,6 mln ha (18,0% lasów kraju), w tym ponad 94% stanowiła własność osób fizycznych (17,0% lasów Polski).

Lasy występują na terenach o najsłabszych glebach, czego wyrazem **jest struktura siedliskowa**, w której przeważają bory obejmujące ok. 55% powierzchni lasów. Układ siedlisk znajduje odzwierciedlenie w **składzie gatunkowym drzewostanów**. Wykazuje on małe zróżnicowanie, gatunki iglaste zajmują ponad 75% powierzchni lasów, a udział gatunku dominującego – sosny wynosi 69,3% w Lasach Państwowych i 63,0% w prywatnych. Należy jednak odnotować pozytywne zjawisko stopniowego zwiększania się powierzchni drzewostanów liściastych. W wyniku przebudowy drzewostanów ich udział w Lasach Państwowych wzrósł z 13% w 1945 r. do 23,3% w 2008 r.

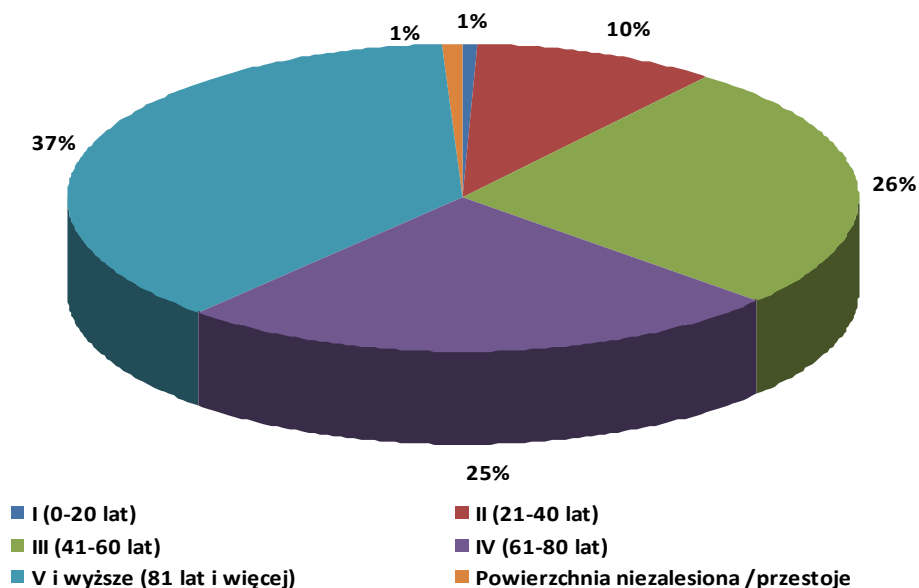
W strukturze wiekowej lasów przeważają drzewostany młode w wieku 20–60 lat, zajmujące ok. 44% powierzchni. W wyniku ograniczenia gospodarki zrębowej następuje stopniowo wzrost udziału drzewostanów w wieku powyżej 80 lat, który w Lasach Państwowych wynosił w 2008 r. ok. 22%, przy 20,3% w roku 1999.

W 2008 r. zasoby drewna na pniu wynosiły ponad 1,9 mld m³ grubizny brutto, w tym ok. 88% w Lasach Państwowych. Stan zasobów wykazuje tendencję wzrostową. W latach 1988–2008 w Lasach Państwowych ok. 45% całkowitego przyrostu (uwzględniając pozyskanie) zwiększyło zasoby drewna na pniu, a przeciętny roczny przyrost grubizny brutto w przeliczeniu na 1 ha wynosił 7,3 m³. Przeciętna zasobność drzewostanów w Lasach Państwowych wynosiła w 2008 r. 240 m³ na 1 ha powierzchni zalesionej, a w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa – 119 m³/ha (według stanu w dniu 1.01.1999 r.). Pod względem zasobności lasów Polska należy do europejskiej czołówki. Średnia dla Polski wynosi 206 m³/ha i jest prawie dwukrotnie wyższa od przeciętnej dla całej Europy (106 m³/ha)³.

² „Global Forest Resources Assessment 2005”, FAO, Rome 2006.

³ „State of Europe's Forests 2007. The MCPFE report on sustainable forest management in Europe” Warsaw 2007

**Zasoby drzewne (grubizna w korze) w Lasach Państwowych
w 2008r.**

W 2008 r. status **lasów ochronnych** (spełniających szczególną rolę ochronną w stosunku do komponentów środowiska, bądź stanowiących miejsce wypoczynku i rekreacji ludności) miało ok. 3,4 mln ha lasów (37,5% lasów kraju), w tym ponad 97% stanowiły lasy w zarządzie Lasów Państwowych. Za lasy ochronne uznano także ok. 4,5% powierzchni lasów prywatnych (73 tys. ha) oraz 30,7% lasów gminnych (26 tys. ha). Największy udział powierzchniowy w lasach ochronnych stanowiła kategoria lasów „wodochronnych” (ponad 43% lasów ochronnych ogółem) i „w miastach i wokół miast” (19%).

Lasy stanowią jeden z najważniejszych i najcenniejszych elementów przestrzennych obiektów objętych prawną ochroną. W 2008 r. **udział lasów w powierzchni obiektów przyrodniczych prawnie chronionych** wynosił ok. 43 %. W parkach narodowych zajmowały one 62% (195,1 tys. ha) ich ogólnej powierzchni, co zarazem stanowiło 2,2% lasów kraju. W 18 parkach lasy dominowały w ich strukturze powierzchniowej stanowiąc ponad 50%, a w 7 udział lasów wynosi ponad 90%. Podobnie jak w parkach narodowych również w rezerwach i parkach krajobrazowych lasy stanowiły ponad 50% ich powierzchni, natomiast w obszarach chronionego krajobrazu ok. 1/3 ich areалу.

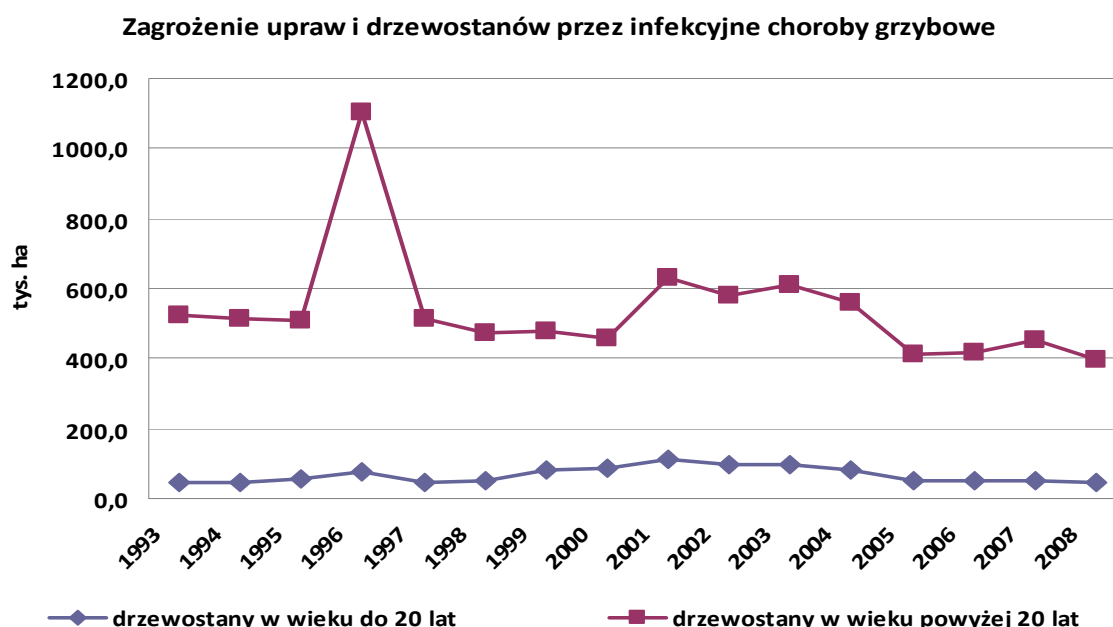
W 2008 r. blisko 3,1 mln ha lasów (33,4% lasów kraju) objętych było europejską siecią ekologiczną obszarów **Natura 2000**, w tym zarządzane przez Lasy Państwowe stanowiły 81,1% lasów ogółem objętych siecią. Lasy zajmowały aż 55% powierzchni tych obszarów.

Zagrożenia środowiska leśnego

W 2008 r. zagrożenie lasów w Polsce utrzymywało się na wysokim poziomie. Wynikało ono m.in. z występujących od szeregu lat gradacji owadów szkodników, niekorzystnych warunków meteorologicznych i nasilaniu się występowania klęsk żywiołowych, presji człowieka, w tym stałego oddziaływania zanieczyszczeń atmosferycznych.

W 2008 r. obserwowano zmniejszenie **zagrożenia drzewostanów ze strony szkodników owadów**. Powierzchnia występowania uległa zmniejszeniu w porównaniu do 2007 r. o 20% i wynosiła ponad 346 tys. ha. Ogółem zwalczano 50 gatunków na powierzchni

blisko 86 tys. ha (0,9% lasów kraju), tj. na obszarze lasów o ok. 33 tys. ha (28%) mniejszym niż w 2007 r. Zabiegi ratownicze koncentrowały się w drzewostanach sosnowych (68% ogólnej powierzchni chronionej), a do podstawowych zwalczanych owadów należała barczatka sosnowka (34,5 tys. ha). Podobnie jak w latach poprzednich, na przeważającym obszarze objętym ochroną (na 78% tej powierzchni) wykonano opryski samolotowe, przy użyciu preparatów biologicznych i środków chemicznych o małej szkodliwości dla środowiska.

W 2008 r. o 12% zmniejszyła się powierzchnia lasów dotkniętych **chorobami grzybowymi** i wynosiła ponad 444 tys. ha (6,3% lasów kraju). Największe zagrożenie, podobnie jak w latach poprzednich, powodowały choroby korzeni, których areal występowania stanowił 65% powierzchni zagrożonej ogółem. Nasiliło się zjawisko zamierania pędów sosny (3-krotny wzrost powierzchni, z 0,7 tys. ha w 2007 r. do 2,2 tys. ha w 2008 r.) oraz zamierania drzewostanów brzozy (4,1 tys. ha, wzrost o 33%), olszy (4,3 tys. ha, o 27%) i jesionów (17,2 tys. ha, o 13%). Łącznie zjawisko zamierania drzew zaobserwowano w 2008 r. na powierzchni 70,5 tys. ha.

W 2008 r. obserwowano poprawę **stanu zdrowotnego lasów** określanego wg kryteriów europejskich stopniem ubytku aparatu asymilacyjnego (defoliacji). W latach 2004–2008 nastąpił spadek średniej defoliacji z 27,1% do 22,4%, a udział drzew o ubytku aparatu asymilacyjnego powyżej 25% wynosił w 2008 r. 18,0%.

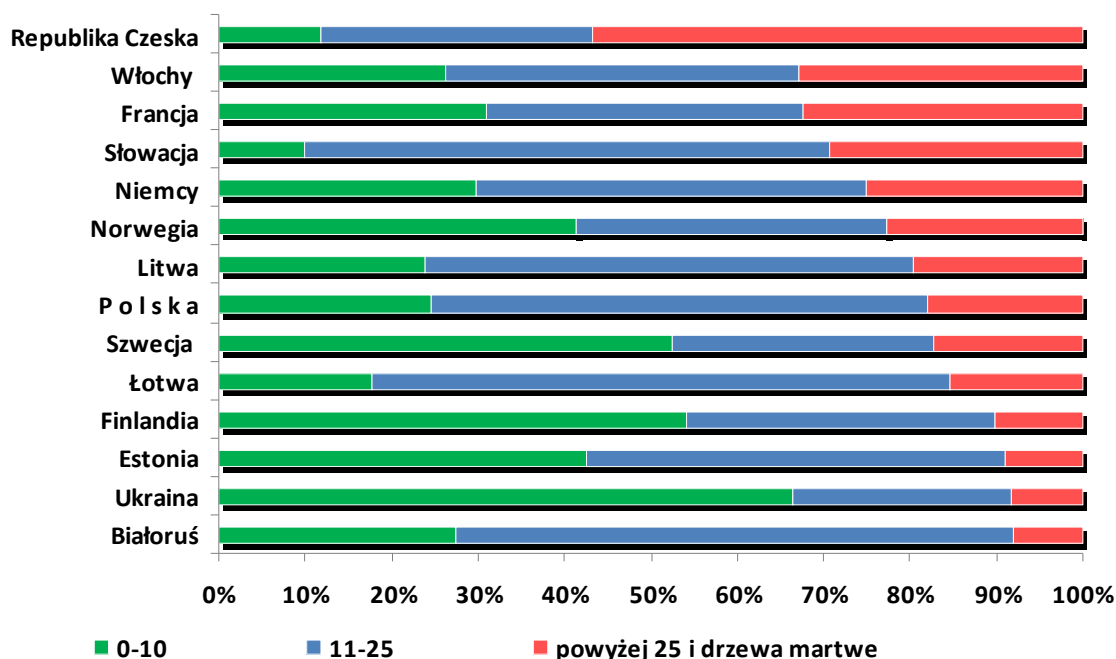
Z gatunków iglastych najwyższy udział drzew uszkodzonych występował u świerka (25,9%), z liściastych – w drzewostanach dębowych (28,0%). Najniższym udziałem drzew uszkodzonych charakteryzowały się gatunki; z iglastych – sosna (16,6% drzew z defoliacją powyżej 25%), z liściastych – buk (10,0%). Ze stopniem silnej defoliacji w granicach ok. 18% Polska należy do grupy państw europejskich o **średnim poziom uszkodzenia drzewostanów**⁴.

Wyższy niż w Polsce udział drzew silnie uszkodzonych (powyżej 35%) wystąpił w 2008 r. w Republice Czeskiej (56,7%), na Cyprze (47,0%) i w Słowenii (36,9%), natomiast najniższym stopniem defoliacji (poniżej 10%) charakteryzowały się drzewostany Ukrainy

⁴ „Forest Condition in Europe 2009 Technical Report of ICP Forests” Hamburg 2009

(8,2%), Białorusi (8,0%), Estonii (9,0%) i Danii (9,1%). Wyższy niż w Polsce udział drzew silnie uszkodzonych (powyżej 35%) wystąpił w 2008 r. w Republice Czeskiej (56,7%), na Cyprze (47,0%) i w Słowenii (36,9%), natomiast najniższym stopniem defoliacji (poniżej 10%) charakteryzowały się drzewostany Ukrainy (8,2%), Białorusi (8,0%), Estonii (9,0%) i Danii (9,1%).

**Uszkodzenia (defoliacja) drzewostanów w wybranych krajach Europy
w 2008 r.**

W 2008 r. odnotowano 9090 **pożarów lasów**, w wyniku których spaleni uległo ponad 3,0 tys. ha drzewostanów, średnia powierzchnia jednego pożaru wynosiła 0,33 ha i była najniższa w ostatnim 10-leciu W porównaniu do 2007 r. liczba pożarów wzrosła o 15%, natomiast powierzchnia zmniejszyła się o 28%. Głównymi przyczynami pożarów, podobnie jak w latach ubiegłych, były podpalenia (44,6% ogólnej liczby pożarów) i nieostrożność dorosłych (29,5%).

W 2008 r. w lasach odnotowano również **szkody powstałe z powodu czynników abiotycznych** takich jak m.in. wiatry, deszcze, powodzie i opady śniegu. W Lasach Państwowych szkody spowodowane tymi czynnikami stwierdzono na powierzchni 117 tys. ha drzewostanów w wieku powyżej 20 lat, w tym ponad 61 tys. ha uległo uszkodzeniu w wyniku działania wiatrów. Najbardziej ucierpiały lasy północno-wschodniej i południowo-zachodniej Polski (RDLP Olsztyn i Wrocław), gdzie z wywrotów i złomów pozyskano odpowiednio: 722 i 568 tys. m³ drewna.

Działalność gospodarcza

W 2008 r. wykonano odnowienia lasów na powierzchni 48,1 tys. ha, w tym ok. 85% stanowiły zręby i 11% odnowienia naturalne. Łączny rozmiar prac utrzymał się na poziomie poprzedniego roku (spadek o 0,5%), przy jednoczesnym wzroście odnowień naturalnych (o 18,4%), co wpisuje się w obserwowaną od wielu lat tendencję preferowania naturalnych metod zagospodarowania lasu.

W 2008 r. **zalesiono** 7,9 tys. ha gruntów rolnych i nieużytków, tj. o 5,4 tys. ha mniej niż w roku poprzednim. Spadek powierzchni zalesień (o 40,7%) wynika głównie ze zmniejszającej się od 2005 r. podaży gruntów przekazywanych na ten cel Lasom

Państwowym przez Agencję Nieruchomości Rolnych oraz ze zmiany kryteriów przeznaczania prywatnych gruntów do zalesienia w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007–2013. Z ogólnego rozmiaru zalesień przeprowadzonych w 2008 r. 62,8% wykonali właściciele prywatni, a 36,2% Lasy Państwowe. Zalesiono tylko ok. 3 tys. ha gruntów własności Skarbu Państwa, o 4,2% mniej niż w roku poprzednim. Największe powierzchnie użytków rolnych i nieużytków zostały zalesione w województwach: warmińsko-mazurskim (2074 ha) i zachodniopomorskim (825 ha), najmniejsze w śląskim (72 ha) i małopolskim (116 ha).

Prace pielęgnacyjne prowadzono na obszarze 305,7 tys. ha, tj. na 3,4% powierzchni leśnej kraju. W porównaniu do poprzedniego roku pielęgnacją objęto powierzchnię o 2,5% mniejszą, prace koncentrowały się głównie na zabiegach przeprowadzanych w uprawach (ok. 73% pielęgnowanego arealu). Z ogólnej powierzchni objętej pielęgnacją 93,3% stanowiły lasy w zarządzie Lasów Państwowych, a 5,2% lasy własności prywatnej, w których pielęgnacja dotyczyła tylko 1% lasów.

W 2008 r. **pozyskano** 34,1 mln m³ **drewna (grubizny)**, o 5,1% mniej niż w roku 2007. Z ogólnej masy grubizny 97,6% (30,7 mln m³ przypadało na pozyskanie w Lasach Państwowych, a 3,9% (1,2 mln m³) w lasach prywatnych.

W porównaniu do 2007 r. pozyskanie w Lasach Państwowych spadło o 5%, natomiast w lasach prywatnych o 7,4%. Wskaźnik pozyskania drewna (grubizny) na 1 mieszkańca wynosił 0,85 m³ i był wyższy od średniej ostatniego 10-lecia (0,75 m³). Pozyskanie skoncentrowało się w 4 województwach: warmińsko-mazurskim, zachodniopomorskim, wielkopolskim i dolnośląskim, na które przypadało blisko 38% krajowego pozyskania. W Lasach Państwowych 7,5 mln m³ drewna (24,5% ogółu pozyskanej grubizny) pozyskano w ramach porządkowania stanu sanitarnego lasu (uprzętań posuszu, złomów i wywrotów). Cięcia sanitarne i uprzętające prowadzono głównie w lasach Beskidu Śląskiego i Żywieckiego, co jest związane z występowaniem w tych lasach gradacji kornika oraz w lasach Polski południowo-zachodniej (RDLP Katowice, Szczecin, Wrocław i Poznań), w ramach usuwania śniegołomów i skutków huraganu.

Pozyskanie drewna według własności lasów w latach 2004–2008

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004	2005	2006	2007	2008			
					ogółem	w %	2000 =100	2007 =100
OGÓŁEM w tys. m³	32733	31945	32384	35935	34273	100,0	123,9	95,4
Grubizna	30427	29725	30228	34146	32407	94,6	124,5	94,9
las publiczne	29158	28601	29130	32797	31159	91,0	126,7	95,0
w tym PGL Lasy Państwowe	28699	28164	28700	32314	30695	89,6	127,4	95,0
las prywatne	1269	1124	1098	1349	1248	3,6	87,2	92,6
Drewno małowymiarowe ^a	2306	2200	2156	1789	1866	5,4	114,2	104,3
GRUBIZNA NA 100 ha LASÓW w m³	339,1	330,3	334,9	377,4	357,5	x	x	x
w tym								
PGL Lasy Państwowe	408,3	399,9	406,9	457,7	434,5	x	x	x
Lasy prywatne	80,6	70,7	68,4	83,1	76,4	x	x	x
GRUBIZNY NA 1 MIESZKAŃCA w m³	0,80	0,78	0,79	0,90	0,85	x	x	x

a Wyłącznie w lasach publicznych.

Wskaźnik intensywności użytkowania w Lasach Państwowych nie przekraczał możliwości przyrodniczych lasów i w 2008 r. wynosił ok. 55%.

Aspekty ekonomiczne działalności leśnej

W 2008 r. **produkcja globalna leśnictwa** (wyrażona w cenach bieżących) wynosiła 8263,4 mln zł (spadek o 1,2% w porównaniu z rokiem poprzednim), co stanowiło 0,31 % ogółem produkcji globalnej w gospodarce narodowej. W przeliczeniu na 1 ha powierzchni lasów osiągnęła ona poziom 911 zł.

Wartość środków trwałych była o 7,9% większa w porównaniu z rokiem 2007 i osiągnęła poziom 6272,3 mln zł. Aktywa trwałe netto wynosiły 3697,6 mln zł, w tym w Lasach Państwowych 3659,3 mln zł. W strukturze aktywów trwałych netto 96 % stanowiły rzeczowe aktywa trwałe (głównie środki trwałe). W 2008 r. nastąpił spadek inwestycji krótkoterminowych z 1917,8 mln zł w 2007 r. do 1897,6 mln zł (spadek o 1,1%). Wartość aktywów obrotowych wyniosła 2490 mln zł, w tym w Lasach Państwowych 2406,6 mln zł (o 0,7% więcej niż na koniec 2007 roku).

Nakłady inwestycyjne poniesione przez jednostki leśnictwa osiągnęły w 2008 r. wartość 589,3 mln zł, co oznacza wzrost w porównaniu do poprzedniego roku o 18,2%

Eksport drewna wyniósł w 2008 r. 8979,7 mln zł, co oznacza spadek o 9,9 % w stosunku do roku 2007. Jednocześnie o 0,8 % zmalał **import drewna** i wyniósł 4635,4 mln zł, co miało związek ze wzrostem ceny sprzedaży 1 m³ drewna uzyskanej przez nadleśnictwa.

Obroty towarowe produktów leśnictwa (wg CN) przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	I-XII 2008			
	export		import	
	w mln zł	2007=100	w mln zł	2007=100
Drewno	8979,7	90,1	4635,4	99,2
Dziczyszna	99,5	87,9	0,5	11,9
Jagody	34,5	50,6	6,7	39,0

Od roku 2000 **liczba pracujących** w leśnictwie stale maleje i na koniec 2008 r. wyniosła 51,1 tys. osób. W stosunku do 2007 r. liczba pracujących w sektorze prywatnym zmniejszyła się o 3,8 tys. osób, tj. o 13,6 %. Spadek, ale nieznaczny – o 0,9 % (216 osób) zanotowano również w sektorze publicznym. Ogólna tendencja spadku liczby pracujących w leśnictwie w skali całego kraju przedkłada się na sytuację w poszczególnych województwach. W 2008 r. we wszystkich województwach odnotowano zmniejszenie liczby pracujących w stosunku do roku poprzedniego. Największą dynamikę spadku zaobserwowano w województwach łódzkim i podlaskim, wyniosła odpowiednio – 11,8% i 9,3%.

Przeciętne zatrudnienie w leśnictwie wynosiło w 2008 r. 39,0 tys. osób i było o blisko 2,1 tys. mniejsze niż w 2007 r. Nastąpiło zwiększenie zatrudnienia na stanowiskach robotniczych, w porównaniu z 2007 r. o 7,1% , natomiast w stosunku do 2000 r. zmniejszenie aż o 41 % (o 5,0 tys. osób). Jest to przede wszystkim następstwem prywatyzacji wykonawstwa prac leśnych. Na stanowiskach nierobotniczych nastąpił wzrost zatrudnienia o 495 osób (w tym w Lasach Państwowych o 217 osób).

Przeciętne zatrudnienie miesięczne w dziale „leśnictwo” kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	I-XII 2007	I-XII 2008
	w tys.	
Przeciętne zatrudnienie	41,1	39,0
na 1000 ha powierzchni lasów	4,5	4,5
w tym na stanowiskach nierobotniczych	22,5	23,0
w tym w Lasach Państwowych	26,0	26,1

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w leśnictwie osiągnęło poziom 3612,66 zł, w tym w Lasach Państwowych 4802,20 zł. W porównaniu z 2007 r. nastąpił wzrost o około 12 %, w tym w Lasach Państwowych o 5 %.

Przeciętne wynagrodzenie miesięczne w dziale „leśnictwo” kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	I-XII 2007	I-XII 2008
	w zł	
Przeciętne wynagrodzenie miesięczne	3230,5	3612,7
w tym na stanowiskach nierobotniczych	4820,1	5035,9
w tym w Lasach Państwowych	4569,8	4802,2

W 2008 r. badaniem warunków pracy w leśnictwie objęto jednostki zatrudniające łącznie 28,7 tys. osób. Spośród tej grupy 14,6% (4,2 tys. osób) pracowało w **warunkach zagrożenia**. Liczba osobozagrożeń (tj. liczba osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia, liczonych tyle razy na ile czynników osoby te były narażone) wyniosła 4154 (stanu w dniu 31 XII), z czego 2225 osób, tj. 53,6%, stanowiły osobozagrożenia związane ze środowiskiem pracy. Pośród nich najbardziej szkodliwe były hałas i wibracje. Zagrożenia związane z uciążliwością pracy, np. wymuszoną pozycją ciała, ciężkim wysiłkiem fizycznym itp., dotyczyły 25,8% osób zagrożonych ogółem, natomiast na szkodliwy wpływ czynników mechanicznych związanych z maszynami szczególnie niebezpiecznymi narażonych było 20,6%. W 2008 r. zlikwidowano lub ograniczono 2005 osobozagrożeń związanych z czynnikami środowiska pracy, równocześnie stwierdzono 526 nowo powstałych lub nowo ujawnionych osobozagrożeń.

W 2008 r. w leśnictwie obserwowano wzrost **wypadkowości**, liczba wypadków zwiększyła się z 399 w 2007 r. do 478 w 2008 r. a wypadków śmiertelnych – z 9 w 2007 r. do 13 w 2008 r.

W 2008 r. nastąpił w leśnictwie wzrost zachorowań na **choroby zawodowe** z 303 w 2007 r. do 526 przypadków, dotyczy to zwłaszcza zachorowań na choroby zakaźne i inwazyjne.

W 2008 r. wskaźniki ekonomiczno-finansowe w **podmiotach** działu leśnictwo o **liczbie pracujących powyżej 9 osób** (ich udział w produkcji działu „leśnictwo” stanowi ok. 75%), uległy pogorszeniu w stosunku do notowanych w 2007 r. Przychody, koszty oraz wyniki finansowe tych podmiotów kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-XII 2007	I-XII 2008
	w mln zł	
Przychody z całokształtu działalności	5987,9	5948,5
w tym przychód netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5878,2	5798,0
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	5485,6	5680,0
w tym koszt własny sprzedanych produktów towarów i materiałów	5465,1	5635,1
Wynik na działalności gospodarczej.	502,3	268,5
Wynik finansowy brutto	502,7	268,7
Wynik finansowy netto	482,2	246,7
Zysk netto	483,6	247,7
Strata netto	1,4	1,0

Wskaźnik poziomu kosztów z całokształtu działalności w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób wyniósł 95,5% (wobec 91,6% w 2007 r.), wskaźnik rentowności obrotu brutto 4,5% (wobec 8,4%), natomiast wskaźnik rentowności obrotu netto 4,1% (wobec 8,1%). Podmioty te uzyskały przychody z całokształtu działalności w wysokości 5948,5 mln zł, tj. o 0,7% niższe niż przed rokiem. W strukturze przychodów 92,8% stanowiły przychody ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług). Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności wyniosły 5680,0 mln zł i były o 3,5 % wyższe niż w 2007 r. Wynik finansowy na działalności gospodarczej tych jednostek wyniósł 268,5 mln zł wobec 502,3 mln zł w 2007 roku. Po uwzględnieniu salda strat i zysków nadzwyczajnych, wynik finansowy brutto wyniósł 268,7 mln zł wobec 502,7 mln zł w 2007 roku (spadek o 46,5%). Obciążenia wyniku finansowego brutto wyniosły 22,0 mln zł, w tym z tytułu podatku dochodowego 21,7 mln zł (rok wcześniej odpowiednio 20,5 mln zł i 20,2 mln zł). Wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 246,7 mln zł (w tym w Lasach Państwowych 222,0 mln zł) wobec 482,2 mln zł w 2007 r., przy spadku zysku netto o 51,2%.

W 2008 r. prowadziło w Polsce działalność 9,4 tys. **przedsiębiorstw leśnych o liczbie pracujących do 9 osób**, co oznacza spadek o 4,4% w porównaniu do roku 2007. Z ogólnej liczby, 9,3 tys. stanowiły jednostki należące do osób fizycznych. W przedsiębiorstwach „małych” znalazło pracę 21,0 tys. osób (spadek o 15,4 % w stosunku do 2007 r.), w tym 18,0 tys. osób, dla których było to główne miejsce pracy (spadek o 21,1%). Z ogólnej liczby pracujących w w/w przedsiębiorstwach 98,7% pracowało w podmiotach osób fizycznych. Przedsiębiorstwa te uzyskały łącznie przychody z prowadzonej działalności w wysokości 1911,8 mln zł (o 2,2% większe niż w 2007 r.). Najwięcej przedsiębiorstw prowadziło działalność na terenie województwa warmińsko-mazurskiego (10,0% całej zbiorowości) wielkopolskiego (9,9%), pomorskiego (9,3%) i zachodniopomorskiego (8,5%), najmniej w woj. świętokrzyskim (2,8%), kujawsko-pomorskim (3,4%) oraz łódzkim (3,9%). Najwyższe przychody na 1 zakład osiągnęły przedsiębiorstwa leśne działające na terenie województw: świętokrzyskiego, lubuskiego, zachodniopomorskiego i pomorskiego.

W ramach **ubocznego użytkowania lasu** w 2008 r. skupiono 9,2 tys. ton owoców leśnych (o 44% mniej niż w 2007 r.) i 5,9 tys. ton grzybów (spadek o 13%).

W 2008 r. skupiono 9,5 tys. ton dziczyzny (wzrost o 10,6% w stosunku do 2007 r.), z czego ok. 42% stanowiły dziki.